

PROSJEKT PURA: "VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET"

- Møtegruppe:** Prosjektgruppe PURA
- Til stede:** Anita Borge, prosjektleder PURA – AB
 Knut Bjørnskau, Ski kommune - KB
 Stig Bell, Oppegård kommune – SB
 Lars Martin Julseth, Landbrukskontoret i Follo – LMJ
 Terje M. Wivestad, Fylkesmannen i Oslo og Akershus – TMW
 Anja Winger, Akershus fylkeskommune – AW
 Wenche Dørum, Nesodden kommune – WD
 for Trine Skjæveland, Nesodden kommune – TS
 Eli Marie Fuglestein, prosjektleder Leira/Nitelva – kun observatør
- Forfall:** Trine Skjæveland, Nesodden kommune – TS
 Nils Erik Pedersen, Ås kommune – NEP
 Otto Schacht, Frogn kommune – OS
 Kjetil L. Jensen, Oslo kommune – KLJ
 Tom Wetlesen, Akershus bondelag TW
 Ola Rosing Eide, Statens vegvesen – ORE
- Møteleder:** Anita Borge
Møtested: Ås: Moer sykehjem, Tunveien 2
Møtetid: 12.03.2015 kl. 09:00 – 12:30
- Neste møte:** 04.06.2015 kl. 09.00-12.30, Lille sal, Ås kulturhus
Referent: Wenche Dørum

Forkortelser i kolonne for "Ansvarlig": Se liste over "Til stede" og "Forfall"

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansv.
1	Godkjenning av referat fra møtet 04.12.2014	Ingen kommentarer til referatet. Vedtak: Referatet godkjennes og legges ut på web-siden.	AB

2	Prosjektorganisasjon	<p><u>Styringsgruppen:</u> Fylkesmannen: Trond Løfsgaard, landbruksavdelingen erstattes av Ellen Lien, miljøvernnavdelingen.</p> <p><u>Prosjektgruppen:</u> Fylkesmannen: Kari Engmark og Terje Wivestad alternerer – avhengig av saker.</p> <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi:</u> Knut Bjørnskau leder gruppen igjen fra 01.01.2015. Follo landbrukskontor: Lars Martin Julseth deltar på møter der landbruk inngår som tema. Fylkesmannen: Terje Wivestad og Marte Strand Kvalø alternerer – avhengig av saker.</p> <p><u>Temagruppe Landbruk:</u> Follo landbrukskontor: Ellen Hougsrud erstattes ikke siden Follo landbrukskontor allerede er representert med to personer – Lars Martin Julseth og Tormod Solem.</p> <p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse:</u> Frogn kommune: Henrik Huse Linnerud erstattes av Linda Malm Schmidt (kommunalteknisk) og Pernille Sandemose (spredt avløp).</p>	AB
3	Økonomi	<p>• <u>Videre finansieringsmodell for PURA 2015-2021. Samlet saksfremstilling 2012. Oppfølging av samlet saksfremstilling 2012</u></p> <p>Anita orienterte. En samlet saksfremstilling skal behandles politisk i PURAs eierkommuner i løpet av våren. Dette er en oppfølging av politisk sak i 2012 om videreføring av PURA til 2021 og finansieringsmodell til 2015. Saken skal fremmes før sommeren, og hensikten er å få politisk vedtak om finansieringsmodell fra 2016 - 2021.</p> <p>Avvikende vedtak i Ås kommune i 2012 håndteres ved at saken i Ås suppleres med en presisering av at samarbeid i vannområdet er obligatorisk.</p> <p>Brev fra vannregionmyndigheten av 28.01.2015 underbygger behovet for videreføring av arbeidet i vannområdene. Trine Christensen har gitt en del råd om innhold i saksfremstillingen.</p> <p>Lars Martin stilte spørsmål om vedtak fra 2012 om at bidraget for landbruksarelet skulle dekkes over budsjettet for Landbrukskontoret. Anita sjekker opp oppfølgingen av dette vedtaket.</p> <p>Etter en diskusjon om satser for antall beboere og antall daa dyrket mark ble det enighet om at styringsgruppen ved behov bør få mandat til å justere disse satsene. Dette vil særlig være aktuelt ved en betydelig økning i statlige bidrag og bidrag etter søknader til relevante bidragsyttere. I så fall justeres satsene ned. Ved bortfall av all støtte gjennom statlige bidrag og bidrag fra relevante bidragsyttere justeres satsene opp.</p>	AB

		<p>Vedtak: Satsene for antall beboere og antall daa dyrket mark beholdes, men det bør tas inn i saken at styringsgruppen har mandat til å justere satsene. Dette avklares med styringsgruppen på møte 13.03.2015. Anita tar med innspillene fra prosjektgruppen og Trine Christensen og utarbeider forslag til saksfremstilling. Denne sendes prosjektgruppen for kommentarer før påske.</p> <p>• <u>Søknad til Miljødirektoratet på kr. 455.000</u> Søknad sendt 14.01.2015 med kopi til prosjektgruppen. Avventer svar fra Miljødirektoratet.</p> <p>• <u>Søknad til Fylkesmannen i Oslo og Akershus, landbruksavdelingen (Klima- og miljøprogrammet) på kr. 75.000</u> Søknad sendt 04.02.2015 med kopi til prosjektgruppen. Fylkesmannen har gitt tilbakemelding om at svar på søknaden vil bli gitt i begynnelsen av april.</p> <p>• <u>Søkbare tilskuddsmidler fra Østfold fylkeskommune 2015</u> Vannregionmyndigheten har i brev av 03.02.2015 gitt føringer for hva slags aktiviteter det kan søkes for. Søknadsfrist: 30.04.2015. Etter møte i temagruppe Biologi/limnologi var følgende punkter foreslått:</p> <ul style="list-style-type: none"> - arrangering av workshop om vannkvalitetens plass i forvaltningen - utvidet overvåking av tiltaksområde Østensjøvann med økt fokus på eutrofiering og miljøgifter – biotestundersøkelser ved bruk av begroingsalger som testorganismer for påvirkning av miljøgifter - rensing av tilførselsbekker til Kolbotnvann ved etablering av små renseanlegg i felt <p>Stig poengterte at vedr. punkt 3 var det viktig å ta med et forbehold om at renseprosjektet får politisk støtte og at finansieringen går i orden. Oppegård kommune leverer tekst til dette punktet i søknaden.</p> <p>Vedtak: Anita utarbeider forslag til søknad der de tre punktene over med forbeholdet i punkt tre inngår. Sendes prosjektgruppen for kommentar i god tid før fristen for søknaden 30.04.2015.</p>	<p>AB</p> <p>SB</p>
4	<p>Anskaffelse av tjenester innen overvåking av vannkvalitet fra 2016</p>	<p>Anita orienterte. En ad hoc-gruppe er opprettet med deltakelse fra temagruppe Biologi/limnologi: Knut Bjørnskau, Anne-Marie Holtet, Anna-Lena Beschoner, Terje Wivestad og Anita Borge. Anskaffelsesfaglig kompetanse i Oslo VAV er sikret ved Eldar Haugen.</p> <p>Tentativ tidsplan for anskaffelsen: Første møte i ad hoc-gruppen i slutten av april 2015. Tar deretter kontakt med Eldar Haugen. Mai-august: Utarbeidelse av konkurransegrunnlag. September eller tidligere: Kunngjøring.</p>	<p>AB/KB</p>

		<p>Oktober/november: Gjennomføring av forhandlinger, utvelgelse og kontraktsinngåelse. Desember: Ferdigstilt anskaffelse og signert kontrakt innen 31.12.2015.</p> <p>Morsa gjennomfører nå en lignende anskaffelse der oppdraget er delt i fire deler. Erfaringer fra dette innhentes.</p> <p>Vedtak: <i>Prosjektgruppen gir ad hoc-gruppen mandat til å gjennomføre anskaffelsen. Prosjektgruppen holdes jevnlig orientert om prosessen.</i></p>	KB
5	Rapportering til VRM: Tiltak og kostnader 2014	<p>Anita redegjorde for status. Rapportering er gjennomført etter føringer fra vannregionmyndigheten og sendt 03.05.2015.</p> <p>Rapporteringen er basert på leveranser fra temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse og Follo landbrukskontor.</p> <p>Akershus fylkeskommune har kalt inn til møte med Fylkesmannen for å diskutere muligheten for en samkjøring av rapporteringen i kommunene.</p>	AB AW
6	Regional forvaltningsplan og regionalt tiltaksprogram. Innkomne høringsinnspill og videre prosess 2015	<p>Anita og Anja orienterte om status for prosess hos vannregionmyndigheten.</p> <p>Anja understreket viktigheten av planens tydeliggjøring av hvilke konsekvenser den får for kommunene og hvordan den skal brukes i deres arbeid.</p> <p>Vannregionmyndigheten informerte i mail av 09.03.2015 om vedtak i politisk styringsgruppe for vannregion 1: Deler av regional forvaltningsplan skal ut på ny høring. Dette skyldes for en stor del behov for justeringer/suppleringer innenfor SMVF, konkretisering av GØP, kandidater til SMVF, behov for synliggjøring av vannforekomster med svært god tilstand som standard miljømål, miljømål i beskytta områder, kystvannforekomster, vannkraft-områder. Dette er områder som ikke direkte berører PURAs leveranse til de regionale planene og vannområdet vil ikke bli nevneverdig involvert i forberedelsen til 2. gangs høring.</p> <p>Høringsperiode 2. gangs høring: Medio juni til 1. oktober 2015.</p> <p>Klima- og miljødepartementet vil starte opp arbeidet med Kongelig resolusjon fra 1. juli.</p> <p>Det vil bli møte i vannregionutvalget 26.05.2015 der 2. gangs høring blir et viktig tema.</p>	AW/ AB
7	Øvrig nytt fra vannregionmyndigheten	<p>Anja orienterte.</p> <p>- Rettighetene til rapporteringssystemet som KOS-gruppen har utarbeidet er overført til Fylkeskommunen. Det skal holdes et møte i Oslo 5. mai hvor Leif Simonsen vil redegjøre for hvorfor et felles rapporteringssystem er viktig for vannområdene/kommunene. Systemet må tilpasses den enkelte kommune.</p> <p>Fylkeskommunen har også bedt om et møte med Fylkesmannen om behov for felles rapportering fra kommunene og landbruket. Totalt er det satt av kr. 400.000 for samordning av rapporteringen.</p>	AW

		- Anja har holdt innlegg for kommunenes medarbeidere innen planarbeid og vektla her vannforvaltningens rolle i planarbeidet.	
8	Temagruppene	<p><u>Temagruppe Landbruk:</u> Temagruppen hadde møte 10.03.2015. Saker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekt Østensjøvann – se sak 9. - Miljøplanrådgivning i PURA: Sluttrapport for miljøplanrådgivningen er sendt Fylkesmannen. Alle aktuelle eiendommer har fått tilbud om plan for hydrotekniske tiltak. Det er 3 års arbeidsfrist for gjennomføring – kan utvides med 2 år. Videre fokus må være iht. regionalt miljøprogram RMP – tiltak, vegetasjonssoner, erosjonsutsatte dråg, gjødslingsplaner med fokus på fosfor etc. - Beregning av jord- og fosfortap med Agricat - ny kjøring basert på faktisk drift i 2014. Modellen er noe forbedret siden 2012-kjøringen. PURA har inngått avtale med Bioforsk om fremtidige kjøring i Agricat for planperiode 2. Skal diskutere effekten av dyrking av høsthvete på erosjon i et møte med Bioforsk i uke 13. Her deltar foruten Lars Martin: Per Ove Lindemark fra Landbruksrådgivningen SørØst og Anita. - "Ny jord"-prosjektet. Høringsuttalelse fra PURA og Landbrukskontoret. Se sak 11. - Handlingsplan for landbrukstiltak i PURA 2014 – 2016. Lars Martin gikk gjennom noen av punktene. Regionalt miljøprogram følges videre. Drågene er fortsatt ikke kartfestet, ønskelig med en metode for dette. Skal også se på gjødselhåndteringen fra hestesentere. Handlingsplanen bør gjennomgås og oppdateres i 2015. Utkast settes opp på dagsorden til neste møte i prosjektgruppen. <p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse</u> Temagruppen hadde møte 03.02.2015. Saker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rapporteringen for 2014, bruken av OneDrive (rapporteringssystemet i nettskyen). Det vil bli utarbeidet en bedre bruksanvisning til neste år som sier hvor kommunene finner dataene for de enkelte regnearkene. - Wenche og Jan Fredrik blir med på møtet hos Fylkeskommunen i mai der rapporteringssystemet skal presenteres for andre vannområder. - Anne Siri Haddeland (Oslo) og Endre Hoffeker (Oppegård) fra KOS-gruppen stiller i en ad hoc-gruppe for gjennomføring av workshop`en "Vannkvalitetens plass i forvaltningen". 	LMJ
			WD

		<p><u>Temagruppe Biologi/limnologi:</u> Temagruppen hadde møte 05.03.2015. Saker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekt Østensjøvann – se sak 9. - Motocrossbanen i Assurdalen Problemer ift. anleggsarbeid og vannprøvetaking i bekkeløpet gjennom Assurdalen ble tatt opp. Her er det behov for en tettere oppfølging ved Fylkesmannen. - Rapport for overvåking av vannkvalitet 2014 er under utarbeidelse hos NIVA. - Anskaffelse for videre overvåking av vannkvalitet – se sak 4. - Workshop: "Vannkvalitetens plass i forvaltningen". Se sak 13. - Søkbare midler fra Miljødirektoratet Vannområdene kan søke om tilskudd til forskjellige aktiviteter. Temagruppen foreslo aktiviteter. Se sak 3. - Nordre Follo Renseanlegg En utredning om videre drift av Nordre Follo renseanlegg pågår. En prognose for befolkningsutvikling er gjennomført. Nå utarbeides en rapport til Fylkesmannen på hvordan renseanleggets kapasitet skal økes for å håndtere befolkningsveksten. Aquateam/COWI har fått oppdraget. Rapporten til fylkesmannen har frist innen juni. - Lufting av Østensjøvann Stig Bell har sendt forslag til Anita og Knut om at lufting av Østensjøvann bør testes ut - på lik linje med luftingen som har pågått i Kolbotnvann. Saken har vært til behandling i temagruppe Biologi/limnologi. PURA velger å forholde seg til konklusjonen i mulighetsstudien for Østensjøvann fra 2011, gjennomført av COWI. Her anbefales ikke lufting. 	KB
9	Prosjekt Østensjøvann	<p>En del-rapport for prosjekt Østensjøvann med resultatet for miljørådgivningen er nå ferdig. Denne legges ved referatet. Rapporten beskriver fremgangsmåten ved miljørådgivningen, hvilke mulige tiltak som ble registrert og drøfting av mulige tiltak i de store tilførselsbekkene. En hovedkonklusjon er at eiendommene er i god miljøtilstand og at noe vedlikehold av hydrotekniske anlegg er påkrevet.</p> <p>Planlegging av tiltak på enkeltbruk er startet opp. Tiltak prioriteres og det settes opp en miljøplan for foretakene. En bekymring er om det kan stilles nok SMIL-midler til rådighet.</p> <p>Landbruksrådgivning SørØst er i gang med å sette opp gratis gjødslingsplaner med fosforindeksberegninger.</p> <p>Det vil bli lagt føringer for bruk av resultatene og videre fremdrift. Resultatet fra del-prosjektene vil sammenfattes til en samlerapport for prosjekt Østensjøvann.</p>	LMJ/ AB

		<p>PURA tar initiativ til et møte mellom Landbrukskontoret og Ski kommune vedr. utbedring/sikring av Skibekken/Finstadbekken.</p> <p>Knut stilte spørsmål ved realismen i målene for fosforreduksjon til Østensjøvann. Dette er en problemstilling vi må ta med i det videre arbeidet.</p>	
10	<p>Miljøgifter: Litteraturstudie: "Avrenning av miljøgifter fra tette flater" - pilotprosjekt i PURA?</p>	<p>Resultat av workshop i regi av Fagrådet 11. mars:</p> <p>Oppfølging etter workshopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Fagrådet og FM tar et møte med Miljødirektoratet - siden de ikke var til stede på workshop'en. 2) Vei utpekte seg som viktig tiltaksområde. 3) Prosjektet med renseløsninger for tunellvaskevann fra Nordbyunellen pågår. 4) Prosjekt med feiing i Oslo i regi av Bymiljøetaten pågår. 5) Workshop i PURA: Vannkvalitetens plass i forvaltningen vil ta opp sentrale problemstillinger (sak 13). 6) Sandfang: I regi av Fagrådet kan det bli aktuelt å se på mulighetene for et samarbeid mellom kommunene og Statens vegvesen. 7) Oversikt over type tiltak, ansvarshavere og virkemidler for tiltakene utarbeides. Her forventer vi NOU-rapporten fra overvannsutvalget som kommer i desember 2015 <p>Når det gjelder overvåking av miljøgifter vil PURA ta inn en opsjon om dette i kravspesifikasjonen for overvåkingen fra 2016.</p>	KB/AB
11	<p>Synspunkter/ medvirkning/bidrag fra PURA</p>	<p>• <u>Ny E18: Firefelts motorvei Retvet – Vinterbro - "Ny jordprosjektet"</u> Reguleringsplan med konsekvensutredning for "Ny jordprosjektet" har vært på høring. I PURAs høringsuttalelse av 26.02.2015 vektlegges hvordan flytting av jordmasser er en potensiell kilde til forurensning av vann. Anita gikk igjennom hovedpunktene i uttalelsen, som også ble sendt i kopi til prosjektgruppen 26.02.2015.</p> <p>Landbrukskontoret har gitt en administrativ uttalelse som landbruksfaglig enhet i Ås og Ski kommuner. Her vektlegges at arealregnskapet ikke går opp, det mangler arealer for at Statens vegvesen mål om erstatning av dyrket jord kan nås. Detaljplaner skal lages for hvert område som skal dyrkes opp. Disse skal godkjennes av kommunen. Reguleringsbestemmelser må sikre områdene for miljøskader og forurensning i og etter anleggsperioden.</p> <p>• <u>Alunskiferdeponiet på Taraldrud</u> Terje redegjorde. Myndighet overføres fra Fylkesmannen til Miljødirektoratet, ref. brev av 13.02.2015 fra Fylkesmannen til Miljødirektoratet. Fylkesmannen skal behandle reguleringsplanen etter forurensningsloven.</p>	<p>AB/ LMJ</p> <p>TMW</p>

12	Møter i styringsgruppen 15.12.2014 og 13.03.2015	<p>Anita redegjorde kort fra møtet 15.12.2014. Se møtereferat på PURAs hjemmeside.</p> <p>For møte 13.03.2015 var agenda sendt styringsgruppen, men prosjektgruppen ble bedt om å gi innspill på denne. Det ble meldt inn et ønske om at Akershus fylkeskommune stiller med en representant fra ledelsen i styringsgruppen for PURA.</p> <p>Vedtak: Prosjektgruppen ber om at Akershus Fylkeskommune stiller med en representant fra ledelsen i styringsgruppen for PURA. Dette tas opp med styringsgruppen 13.03.2015.</p>	AB
13	Kommunikasjon/ seminarer/ workshops	<p><u>• Presentasjon av PURA i formannskapet, Oppegård kommune 25.02.2015</u></p> <p>Anita holdt innlegg med tittel "EUs vanddirektiv og implementeringen av dette i norsk lovverk – PURA og Oppegård kommune". Innlegget hadde fokus på hvordan Norge jobber for å innfri kravene i direktivet, vannforskriftens føringer og tidshjul, generelt om PURA, arbeidet i et vannområde og hvordan Oppegård ved sine kommunale planer implementerer direktivet. Politikerne stilte gode spørsmål og viste et stort engasjement for vannkvaliteten i sin kommune. Innlegget ligger på PURAs hjemmeside.</p> <p><u>• Workshop i regi av PURA: "Vannkvalitetens plass i forvaltningen"</u></p> <p>En ad hoc-gruppe er opprettet i temagruppe Biologi/limnologi. Denne består av Knut Bjørnskau, Anita Borge, Endre Hoffeker (Oppegård), Anne Siri Haddeland (Oslo). Simon Haraldsen, Fylkesmannen, er også ønsket inn i gruppen. Workshop`en skal være en arena der kommunenes ulike forvaltningsområder møttes for å bli mer bevisste på vannkvalitetshensyn i det daglige arbeide. Den vil fokusere på nivåene fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunene. Overordnede planer blir sentralt, sammen med kommunale planer som sikrer hensynet til god vannkvalitet og tiltak for å oppnå dette. Anita innkaller til oppstartsmøte i ad hoc-gruppen i mai. Workshop`en avholdes til høsten.</p> <p>Vedtak: PG gir ad hoc-gruppen mandat til å jobbe frem et opplegg for og å gjennomføre workshop`en. Ad hoc-gruppen utarbeider forslag til program og PG inviteres til å gi innspill til dette.</p>	AB AB/KB
14	Runde rundt bordet – evaluering av møtet: Hva var bra, hva kan vi gjøre bedre?	<p>Hva var bra, hva kan vi gjøre bedre?</p> <p>Følgende kommentarer ble gitt:</p> <p>Mange saker, mange detaljer.</p> <p>Mange vanskelige, men spennende saker.</p> <p>På møtene ivaretar vi helheten, dette er en viktig oppgave som prosjektgruppen har.</p> <p>Bra møte.</p> <p>Ros til møteleder som tar gruppen gjennom en lang og krevende sakslisten, - på tid!</p>	alle

		<p>Fylkesmannen tåler å få kritikk, men det ble stilt spørsmål ved om det skal være så sterke uttalelser fra kommunene...</p> <p>I gruppen sitter deltakere som har direkte kontakt med det politiske nivå, derfor er det viktig med tilbakemeldinger til fylkesmannen.</p> <p>Det ble anmodet om at en respektfull oppførsel skulle være utgangspunktet for all kommunikasjon i PURAs prosjektmøter.</p>	
--	--	---	--